

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

Zagreb, 14. siječnja 2026.

PREDLAGATELJ: Vlada Republike Hrvatske

PREDMET: Izvješće o uredbi koju je Vlada Republike Hrvatske donijela na temelju zakonske ovlasti

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

**IZVJEŠĆE O UREDBI KOJU JE VLADA REPUBLIKE HRVATSKE
DONIJELA NA TEMELJU ZAKONSKE OVLASTI**

Zagreb, siječanj 2026.

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

Na temelju članka 1. Zakona o ovlasti Vlade Republike Hrvatske da uredbama uređuje pojedina pitanja iz djelokruga Hrvatskoga sabora („Narodne novine“, broj 146/25.), Vlada Republike Hrvatske je na sjednici održanoj 30. prosinca 2025. donijela

U R E D B U

o izmjenama Zakona o osobnoj asistenciji

Članak 1.

Ovom se Uredbom izvršava Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske BROJ: U-I-3330/2023 i U-I-1398/2024, od 16. prosinca 2025. objavljena u „Narodnim novinama“, br. 154 od 19. prosinca 2025. (u daljnjem tekstu: Odluka Ustavnog suda).

Članak 2.

U Zakonu o osobnoj asistenciji („Narodne novine“, br. 71/23. i 154/25. - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske), članak 5. stavak 1. točka 11. mijenja se i glasi:

„11. *korisnik usluge osobne asistencije* je osoba s invaliditetom koja pravo na uslugu osobne asistencije ostvaruje na temelju ovoga Zakona“.

Članak 3.

Članak 12. mijenja se i glasi:

„Pravo na uslugu osobne asistencije koju pruža osobni asistent priznaje se osobi s tjelesnim, intelektualnim ili mentalnim oštećenjem kojoj je prema propisima o vještačenju i metodologijama vještačenja utvrđen treći ili četvrti stupanj težine invaliditeta - oštećenja funkcionalnih sposobnosti te koja ima status osobe s invaliditetom sukladno zakonu kojim se uređuje registar osoba s invaliditetom.“.

Članak 4.

Članak 13. mijenja se i glasi:

„(1) Pravo na uslugu osobne asistencije koju pruža osobni asistent ne može ostvariti osoba:

- kojoj je osiguran smještaj u ustanovi socijalne skrbi i kod drugih pružatelja socijalnih usluga, u zdravstvenoj ili u drugoj ustanovi, odnosno organizirano stanovanje na temelju zakona kojim se uređuje djelatnost socijalne skrbi ili drugog propisa
- koja se nalazi u istražnom zatvoru ili na izdržavanju kazne zatvora
- koja ostvaruje uslugu osobne asistencije koju pruža videći pratitelj.

(2) Ne smatra se zaprekom za priznavanje prava na uslugu osobne asistencije, koju pruža osobni asistent u skladu s ovim Zakonom, pravo korisnika odnosno njegovog roditelja ili člana obitelji na:

- uslugu pomoći u kući na temelju zakona kojim se uređuje djelatnost socijalne skrbi ili drugog propisa
- status roditelja njegovatelja ili njegovatelja na temelju zakona kojim se uređuje djelatnost socijalne skrbi
- status njegovatelja na temelju drugih propisa
- potporu tijekom odgojno-obrazovnog procesa koju pruža pomoćnik u nastavi.

(3) Osobi iz članka 12. ovoga Zakona koja nije uključena u sustav odgoja i obrazovanja dopušteno je istodobno priznati pravo na uslugu osobne asistencije koju pruža osobni asistent i jedno od prava iz stavka 2. podstavka 1., 2. ili 3. ovoga članka.

(4) Osobi iz članka 12. ovoga Zakona kojoj je priznato pravo na potporu tijekom odgojno-obrazovnog procesa koju pruža pomoćnik u nastavi dopušteno je istodobno priznati pravo na uslugu osobne asistencije koju pruža osobni asistent i jedno od prava iz stavka 2. podstavka 1., 2. ili 3. ovoga članka.

(5) Priznavanje prava na uslugu ili usluge u skladu sa stavcima 2., 3. i 4. ovoga članka uzima se u obzir u postupku utvrđivanja potrebnog broja sati usluge osobne asistencije koju pruža osobni asistent.“.

Članak 5.

Članak 34. mijenja se i glasi:

„(1) Najveći broj sati usluge osobne asistencije koju pruža osobni asistent iznosi 24 sata dnevno, svaki dan.

(2) Broj sati usluge osobne asistencije koju pruža osobni asistent određuje se u rješenju iz članka 52. ovoga Zakona na temelju Liste procjene potreba korisnika za svaku osobu iz članka 12. ovoga Zakona pojedinačno prema sljedećim obvezujućim i kumulativno postavljenim mjerilima:

1. vrsti oštećenja trećeg ili četvrtog stupnja težine invaliditeta - oštećenja funkcionalnih sposobnosti
2. objektivnim materijalnim, odnosno socijalnim okolnostima u kojima korisnik živi, bilo samostalno ili u kućanstvu, i
3. specifičnim individualnim potrebama korisnika.

(3) Broj sati usluge osobne asistencije koju pruža osobni asistent određuje se u rasponima po skupinama korisnika razvrstanih prema vrsti i stupnju oštećenja u skladu sa stavkom 2. točkom 1. i stavkom 4. ovoga članka. Nakon što se utvrdi kojoj skupini korisnik pripada te se odredi broj sati usluge koji mu pripada ovisno o vrsti i stupnju oštećenja, taj se broj sati uvećava ili smanjuje prema mjerilima iz stavaka 5., 6. i 9. ovoga članka (mjerila za individualizaciju slučaja).

(4) Mjerila iz stavka 2. točke 1. ovoga članka razrađuju se prema propisima o vještačenju i metodologijama vještačenja koje donosi Vlada Republike Hrvatske na temelju zakona kojim se uređuje jedinstveno tijelo vještačenja. Ako je predviđena primjena Barthelovog indeksa oštećenja funkcionalnih sposobnosti ili drugog odgovarajućeg indeksa odnosno mjere, rasponi se po skupinama korisnika usklađuju tako da odgovaraju potrebama određivanja broja sati usluge osobne asistencije koju pruža osobni asistent.

(5) Radi procjene objektivnih materijalnih, odnosno socijalnih okolnosti u kojima korisnik živi u smislu stavka 2. točke 2. ovoga članka, za određivanje broja sati osobne asistencije koju pruža osobni asistent osobito se vrednuju vrijeme što ga korisnik provodi s roditeljem njegovateljem odnosno njegovateljem ili njegovateljem na temelju drugih propisa i pomoćnikom u nastavi, vrijeme korištenja drugih socijalnih usluga na temelju zakona kojim se uređuje djelatnost socijalne skrbi te svi drugi oblici socijalne podrške korisnika. Ako korisnik živi u kućanstvu, obavezno se vrednuju broj te uzrast, kao i eventualna činjenica invaliditeta drugih članova kućanstva, a vrednuje se i činjenica da korisnik živi sam. Radi osiguranja načela optimalnosti socijalne podrške vrednuju se i materijalne okolnosti u kojima korisnik odnosno njegovo kućanstvo živi te sve druge okolnosti koje u pojedinačnom slučaju mogu utjecati na određivanje broja sati usluge osobne asistencije.

(6) Specifične individualne potrebe u smislu stavka 2. točke 3. ovoga članka obuhvaćaju posebne potrebe usko vezane uz osobnost korisnika usluge osobne asistencije koju pruža osobni asistent (različite sklonosti, navike, uobičajene dnevne i tjedne rutine, i sl.).

(7) Razradu mjerila iz stavaka 4. do 6. ovoga članka, kao i tablicu orijentacijske satnice usluge osobne asistencije koju pruža osobni asistent po skupinama korisnika (u daljnjem tekstu: tablica orijentacijske satnice), propisuje ministar pravilnikom iz članka 51. stavka 7. ovoga Zakona.

(8) Tablica orijentacijske satnice pokazuje uobičajene raspone broja sati usluge osobne asistencije koju pruža osobni asistent po svakom od triju mjerila iz stavka 2. ovoga članka.

(9) Dopušteno je u pojedinačnom slučaju priznati, po osnovi jednoga ili više mjerila iz stavka 2. ovoga članka, veći broj sati usluge osobne asistencije koju pruža osobni asistent od najvećeg broja sati koji je po pojedinom mjerilu predviđen u tablici orijentacijske satnice za skupinu kojoj korisnik pripada. Nije dopušteno priznati korisniku manji broj sati usluge osobne asistencije od najmanjeg broja sati predviđenog po pojedinom mjerilu u tablici orijentacijske satnice za skupinu kojoj korisnik pripada.

(10) Povećanje broja sati osobne asistencije koju pruža osobni asistent u skladu sa stavkom 9. ovoga članka mora biti obrazloženo u Listi procjene potreba korisnika tako da iz obrazloženja jasno i nedvojbeno proizlazi potreba za povećanom satnicom, kao i opravdanost razlike u broju priznatih sati usluge i broju sati predviđenih u orijentacijskoj tablici. Razlozi za povećanje broja sati moraju biti navedeni u rješenju o priznavanju prava na uslugu osobne asistencije koju pruža osobni asistent iz članka 52. ovoga Zakona.“

Članak 6.

Članak 51. stavak 7. mijenja se i glasi:

„(7) Pravilnikom ministra uređuju se sastav i kriteriji za imenovanje članova Komisije za procjenu potrebe korisnika za uslugom osobne asistencije, način njezina rada, oblik i sadržaj

Liste procjene potreba korisnika, mjerila i broj sati usluge osobne asistencije te druga pitanja vezana uz procjenu potreba korisnika za uslugom osobne asistencije u skladu s ovim Zakonom.“

Članak 7.

Članak 54. mijenja se i glasi:

„Pravo na uslugu osobne asistencije priznaje se od dana izvršnosti rješenja o priznavanju prava na uslugu osobne asistencije iz članka 52. ovoga Zakona.“

PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 8.

Postupci za priznavanje prava na uslugu osobne asistencije koju pruža osobni asistent, započeti na temelju Zakona o osobnoj asistenciji („Narodne novine“, broj 71/23.), dovršit će se prema odredbama ove Uredbe.

Članak 9.

(1) Punoljetna osoba iz članka 12. Zakona o osobnoj asistenciji („Narodne novine“, broj 71/23.) kojoj je izvršnim rješenjem iz članka 52. Zakona o osobnoj asistenciji („Narodne novine“, broj 71/23.) bilo priznato pravo na uslugu osobne asistencije koju pruža osobni asistent na dan objave Odluke Ustavnog suda, a tu je uslugu na dan 19. prosinca 2025. koristila, nastavlja koristiti tu uslugu na temelju rješenja koje je važno na dan 19. prosinca 2025. do donošenja izvršnog rješenja o usklađivanju prava na uslugu osobne asistencije koju pruža osobni asistent, kojim će se broj sati te usluge uskladiti s odredbama ove Uredbe počevši od 19. prosinca 2025. (u daljnjem tekstu: rješenje o usklađivanju satnice). Postupak usklađivanja satnice provodi se po službenoj dužnosti.

(2) Ako u rješenju o usklađivanju satnice bude određen veći broj sati usluge osobne asistencije koju pruža osobni asistent od onoga određenog u rješenju koje je važno na dan 19. prosinca 2025., razlika u broju sati u razdoblju od 19. prosinca 2025. do dana izvršnosti rješenja o usklađivanju satnice (prijelazno razdoblje) nadoknađuje se punoljetnom korisniku usluge, na njegov zahtjev, na temelju rješenja Zavoda kojim se utvrđuje broj neiskorištenih sati usluge u prijelaznom razdoblju te iznos novčane naknade za neiskorištene sate usluge u tom razdoblju (naknada za prijelazno razdoblje).

(3) Vrijednost jednoga sata usluge osobne asistencije na ime naknade za prijelazno razdoblje iz stavka 2. ovoga članka određuje Vlada Republike Hrvatske posebnom odlukom u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ove Uredbe.

(4) Obrazac zahtjeva za isplatu naknade za prijelazno razdoblje iz stavka 2. ovoga članka propisuje ministar nadležan za socijalnu skrb u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ove Uredbe. Obrazac se objavljuje na mrežnoj stranici Ministarstva rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike zajedno s uputama o načinu i roku podnošenja zahtjeva.

Članak 10.

(1) Punoljetnoj osobi, koja do dana objave Odluke Ustavnog suda nije mogla ostvariti pravo na uslugu osobne asistencije koju pruža osobni asistent zbog postojanja zapreka iz članka 13. stavka 1. podstavka 1., 3. ili 4. Zakona o osobnoj asistenciji („Narodne novine“, broj 71/23.), a ispunjavala je pretpostavke iz članka 12. Zakona o osobnoj asistenciji („Narodne novine“, broj 71/23.), priznaje se pravo na uslugu osobne asistencije koju pruža osobni asistent počevši od 19. prosinca 2025. ako zahtjev za priznavanje tog prava podnese u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ove Uredbe ili se pokretanje postupka po službenoj dužnosti za priznavanje tog prava inicira u skladu s člankom 50. stavkom 2. Zakona o osobnoj asistenciji („Narodne novine“, br. 71/23. i 154/25. - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske) u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ove Uredbe.

(2) Na temelju izvršnog rješenja o priznavanju prava na uslugu osobne asistencije koju pruža osobni asistent, kojim se to pravo priznaje od 19. prosinca 2025., punoljetna osoba iz stavka 1. ovoga članka, podnese li zahtjev, ima pravo na naknadu za prijelazno razdoblje odgovarajućom primjenom odredaba o naknadi za prijelazno razdoblje iz članka 9. stavaka 2. do 4. ove Uredbe.

Članak 11.

(1) Maloljetnoj osobi koja je na dan objave Odluke Ustavnog suda ispunjavala pretpostavke iz članka 12. Zakona o osobnoj asistenciji („Narodne novine“, broj 71/23.) priznaje se pravo na uslugu osobne asistencije koju pruža osobni asistent počevši od 19. prosinca 2025. ako zahtjev za priznavanje tog prava njezin zakonski zastupnik podnese u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ove Uredbe ili se pokretanje postupka po službenoj dužnosti za priznavanje tog prava inicira u skladu s člankom 50. stavkom 2. Zakona o osobnoj asistenciji („Narodne novine“, br. 71/23. i 154/25. - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske) u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ove Uredbe.

(2) Na temelju izvršnog rješenja o priznavanju prava na uslugu osobne asistencije koju pruža osobni asistent, kojim se to pravo priznaje od 19. prosinca 2025., maloljetna osoba iz stavka 1. ovoga članka ima pravo, na zahtjev njezina zakonskog zastupnika, na naknadu za prijelazno razdoblje odgovarajućom primjenom odredaba o naknadi za prijelazno razdoblje iz članka 9. stavaka 2. do 4. ove Uredbe.

Članak 12.

Hrvatski zavod za socijalni rad dužan je provesti postupke radi usklađivanja odnosno priznavanja prava na uslugu osobne asistencije koju pruža osobni asistent u skladu s odredbama ove Uredbe u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu pravilnika iz članka 51. stavka 7. koji je izmijenjen člankom 6. ove Uredbe.

Članak 13.

Ugovori za pružanje usluge osobne asistencije koju pruža osobni asistent, sklopljeni najkasnije na dan objave Odluke Ustavnog suda, usklađuju se s brojem sati te usluge određenim rješenjem o usklađivanju satnice iz članka 9. stavka 1. ove Uredbe, s pravnim učinkom od dana izvršnosti tog rješenja.

Članak 14.

Ministar nadležan za socijalnu skrb dužan je donijeti pravilnik iz članka 51. stavka 7. koji je izmijenjen člankom 6. ove Uredbe u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ove Uredbe.

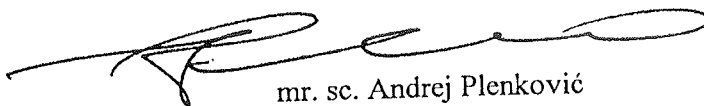
Članak 15.

Ova Uredba stupa na snagu prvoga dana od dana objave u „Narodnim novinama“.

KLASA: 022-03/25-44/01
URBROJ: 50301-04/12-25-2

Zagreb, 30. prosinca 2025.

PREDSJEDNIK

mr. sc. Andrej Plenković

O B R A Z L O Ž E N J E

Ustavni sud Republike Hrvatske (u daljnjem tekstu: Ustavni sud) donio je 16. prosinca 2025. Odluku i Rješenje BROJ: U-I-3330/2023 i U-I-1398/2024 („Narodne novine“, broj 154, od 19. prosinca 2025.; u daljnjem tekstu: Odluka Ustavnog suda).

U točki I. izreke Odluke Ustavni sud ukinuo je sljedeće odredbe Zakona o osobnoj asistenciji („Narodne novine“, broj 71/23.; u daljnjem tekstu: Zakon):

- članak 12. u dijelu koji glasi „koja je navršila 18 godina“
- članak 5. stavak 1. točka 11. u dijelu koji glasi „koja je navršila 18 godina i“
- članak 13. alineje 1., 3. i 4. stavka 1.
- članak 34. stavak 1. u dijelu teksta odredbe koji glasi „u rasponu od 44 do 352 sata mjesečno, odnosno 10 do 80 sati tjedno“; stavak 2. alineja 1. u dijelu koji glasi „u trajanju do 352 sata mjesečno“; alineja 2. u dijelu koji glasi „u trajanju do 176 sati mjesečno“; alineja 3. u dijelu koji glasi „u trajanju do 88 sati mjesečno“; te stavci 3., 4., 5. i 6. i
- članak 54.

U točki II. izreke Odluke Ustavni sud odredio je da članak 18. stavak 1. i stavak 2. Zakona prestaje važiti istekom roka od jedne godine od objave Odluke u „Narodnim novinama“.

Ovom su Uredbom obuhvaćene sve ukinute zakonske odredbe iz točke I. izreke Odluke Ustavnog suda koje su prestale važiti 19. prosinca 2025. Uredbom nisu obuhvaćene odredbe članka 18. stavaka 1. i 2. Zakona koje, iako su utvrđene nesuglasnima s Ustavom Republike Hrvatske i ukinute, ostaju na snazi na temelju točke II. izreke Odluke Ustavnog suda najkasnije do 19. prosinca 2026. Spomenute odredbe će u navedenom roku biti usuglašene s Ustavom Republike Hrvatske u zakonodavnom postupku.

Odluka Ustavnog suda objavljena je u „Narodnim novinama“ u vrijeme kada Hrvatski sabor ne zasjeda. Ocjena o potrebi donošenja uredbe na temelju članka 88. Ustava Republike Hrvatske i članka 1. Zakona o ovlasti Vlade Republike Hrvatske da uredbama uređuje pojedina pitanja iz djelokruga Hrvatskoga sabora („Narodne novine“, broj 146/25.) temelji se na nužnosti bezodložnog uređenja pitanja koja su bila regulirana ukinutim odredbama Zakona koje su prestale važiti 19. prosinca 2025.

Ovom se Uredbom Odluka Ustavnog suda izvršava na način da se donose izmjene Zakona koje su ograničene samo na odredbe što ih je ukinuo Ustavni sud, pri čemu se te odredbe usklađuju sa zahtjevima postavljenim u navedenoj Odluci. Iznimka je odredba članka 51. stavka 7. Zakona koju je bilo potrebno izmijeniti kako bi se ova Uredba mogla provesti na provedbenoj razini.

Odluka Ustavnog suda odnosi se na zakonsko uređenje usluge osobne asistencije koju pruža osobni asistent. Njome je, između ostaloga, utvrđeno da dobna granica od navršanih 18 godina za priznavanje prava na uslugu osobne asistencije koju pruža osobni asistent nije u suglasnosti s Ustavom Republike Hrvatske te je ukinuta samo za tu uslugu. Istodobno, Ustavni sud nije utvrdio nesuglasnost s Ustavom i nije ukinuo odredbe Zakona koje propisuju dobnu granicu od navršanih 18 godina za priznavanje prava na uslugu osobne asistencije koju pružaju komunikacijski posrednik i videči pratitelj. Navedene zakonske odredbe su i dalje na snazi te

za njih vrijedi opća presumpcija usklađenosti s Ustavom Republike Hrvatske. Posljedično, odredbe Zakona kojima se uređuju usluge osobne asistencije koju pružaju komunikacijski posrednik i videći pratitelj ne mogu biti predmet ove Uredbe jer je riječ o pitanjima koja izlaze izvan okvira Odluke Ustavnog suda koja se izvršava ovom Uredbom.

Neovisno o tome, Vlada Republike Hrvatske smatra da postoji potreba, u okviru socijalne politike koju provodi, usklađivanja usluge osobne asistencije koju pružaju komunikacijski posrednik i videći pratitelj s uslugom osobne asistencije koju pruža osobni asistent, kako je uređena ovom Uredbom. To se u prvom redu odnosi na brisanje dobne granice od navršenih 18 godina te pojedinih drugih zakonskih zapreka za priznavanje prava na te dvije usluge. To će usklađivanje, nezvano uz Odluku Ustavnog suda, biti provedeno u zakonodavnom postupku u kojem će Hrvatski sabor donijeti zakon o izmjenama i dopunama Zakona o osobnoj asistenciji.

Člankom 1. određen je predmet uređenja Uredbe.

Članci 2. i 3. povezani su s utvrđenjem Ustavnog suda da „nije utvrdio razloge kojima bi bilo moguće opravdati potpunu uskratu pristupa usluzi osobne asistencije maloljetnim osobama kako je ona propisana člankom 12. ZOA-a“ (točka 32.4. Odluke). Po toj je osnovi u članku 5. stavku 1. točki 11. i članku 12. Zakona ukinuo pretpostavku za ostvarenje prava usluge osobne asistencije koja se odnosila na navršenih 18 godina. Sukladno tome, u člancima 2 i 3. Uredbe izmijenjene su odredbe članka 5. stavka 1. točke 11. i članka 12. Zakona tako da ne sadržavaju dobnu granicu.

Člankom 4. mijenja se članak 13. Zakona koji propisuje zapreke za priznavanje prava na uslugu osobne asistencije koju pruža osobni asistent. Ustavni sud utvrdio je u Odluci da „činjenica da osoba s invaliditetom uživa podršku u okviru mjere priznanja statusa njegovatelja članu njezine obitelji ne može *per se* opravdati uskratu dostupnosti podrške u okviru socijalne usluge osobne asistencije. S obzirom na to da ova dva oblika podrške služe različitim ciljevima, te imaju različit sadržaj, takva apsolutna uskrata predstavljala bi ograničenje prava na osobnu neovisnost i društvenu uključenost zajamčenog člankom 57. stavkom 2. Ustava koje bi bilo u očiglednom neskladu s ustavnim uvjetom razmjernosti iz članka 16. Ustava“ (točka 29.5.7. Odluke). Nadalje, „isti razlozi primjenjivi su i na tvrdnju da su usluge pomoći u kući i osobne asistencije međusobno zamjenjivi“ (točka 29.5.8. Odluke). Po toj je osnovi ukinuo odredbe članka 13. stavka 1. alineja 1., 3. i 4. Zakona.

Uvažavajući navedena stajališta Ustavnog suda, člankom 4. izmijenjen je članak 13. Zakona. U stavku 1. ponovljene su zapreke za priznavanje prava na uslugu osobne asistencije koje Ustavni sud nije ukinuo. U stavku 2. izriječno je propisano da ostvarenje usluge pomoći u kući, priznavanje statusa roditelja njegovatelja odnosno njegovatelja sukladno zakonu kojim se uređuje djelatnost socijalne skrbi, ostvarenje prava na njegovatelja na temelju drugih propisa, kao i ostvarenje prava na uslugu pomoćnika u nastavi, nisu zapreka za priznavanje prava na uslugu osobne asistencije koju pruža osobni asistent.

Nadalje, Uredbom se uvažava stajalište Ustavnog suda da je „u postupku objektivne individualizirane procjene stvarnih potreba konkretne osobe za podrškom u okviru usluge osobne asistencije legitimno uzeti u obzir činjenicu da u svrhu ostvarenja dijela stvarnih potreba osoba već koristi ili je u mogućnosti koristiti i neki drugi oblik socijalne podrške kojoj je zakonski stavljen na raspolaganje“ (točka 29.5.6. Odluke). Sukladno tome, u stavcima 3. i 4. izmijenjenog članka 13. Zakona ograničava se pravna mogućnost da se pravo na uslugu osobne

asistencije priznaje kumulativno sa svim drugim pravima navedenima u stavku 2. U stavku 5. naznačeno je da se priznavanje prava na prethodno navedene usluge uzima u obzir u postupku utvrđivanja potrebnog broja sati usluge osobne asistencije koju pruža osobni asistent. Ta je odredba bliže uređena u članku 5. Uredbe.

Člankom 5. mijenja se članak 34. Zakona, koji je uređivao broj sati usluge koju može ostvariti korisnik usluge osobne asistencije koju pruža osobni asistent. Ustavni sud utvrdio je u odluci da „način na koji je dostupnost usluge osobne asistencije uređen člankom 34. ZOA-a nije sposoban ostvariti interese osoba s invaliditetom zaštićenih stavkom 1. odnosno stavkom 2. člankom 57. Ustava zbog vrlo niskog broja dostupnih sati korištenja uslugom“ (točka 29.6.2. Odluke). Nadalje, u Odluci je postavljen zahtjev za uređenjem „objektivne individualizirane procjene stvarnih potreba konkretne osobe za podrškom u okviru usluge osobne asistencije“ (točka 29.5.6. Odluke), jer ocjena potrebe za tom uslugom „pretpostavlja objektivnu i stvarno individualiziranu ocjenu svih relevantnih okolnosti u svakom pojedinačnom slučaju u kojem konkretni pojedinac, kao osoba s određenim invaliditetom, treba pomoć u obavljanju životnih aktivnosti bilo da žive samostalno ili u kućanstvu, te podršku pri uključivanju u društvo. Takva ocjena mora uključivati stručnu i objektivnu procjenu ne samo njegovih potreba s obzirom na stupanj invaliditeta i uz njega vezano zdravstveno stanje, već i svih materijalnih, odnosno socijalnih okolnosti u okviru kojih ta osoba živi u svom kućanstvu“ (točka 25. Odluke).

Polazeći od tih stajališta Ustavnog suda, Uredbom se mijenja dosadašnji pristup uređenju broja sati usluge koju može ostvariti korisnik usluge osobne asistencije koju pruža osobni asistent. Novi pristup temelji se na trima obvezujućim i kumulativno postavljenim mjerilima koja proizlaze iz Odluke Ustavnog suda: 1. vrsti oštećenja trećeg ili četvrtog stupnja težine invaliditeta (oštećenja funkcionalnih sposobnosti); 2. objektivnim materijalnim, odnosno socijalnim okolnostima u kojima osoba živi, bilo samostalno ili u kućanstvu, 3. specifičnim individualnim potrebama korisnika. Ta su mjerila okvirno uređena u stavcima 4., 5. i 6., a njihovu razradu, zajedno s tablicom orijentacijske satnice usluge osobne asistencije koju pruža osobni asistent po skupinama korisnika (tzv. tablica orijentacijske satnice) propisuje ministar nadležan za socijalnu skrb pravilnikom iz članka 51. stavka 7. Zakona. Zbog toga je nužno izmijeniti i članak 51. stavak 7. Zakona, kako bi ministar nadležan za socijalnu skrb dobio zakonsku ovlast za uređenje pitanja uređenih Uredbom, što je i predviđeno člankom 6. Uredbe.

Tri su temeljna razloga zbog kojih je odabrano rješenje da se satnica usluge osobne asistencije koju pruža osobni asistent uređuje pravilnikom ministra nadležnog za socijalnu skrb.

Prvo, za razliku od rješenja sadržanog u važećem tekstu Zakona, predviđeno je da rasponi sati (najmanji i najveći broj sati usluge po skupini korisnika) budu samo orijentacijskog karaktera. Oni pokazuju uobičajene raspone broja sati, ali je konačna odluka o broju sati u svakom pojedinačnom slučaju na stručnim tijelima, koja su ovlaštena procijeniti odnosno odrediti i veći broj sati od onoga predviđenog u tablici za skupinu kojoj korisnik pripada. Time institut broja sati usluge osobne asistencije koju pruža osobni asistent gubi svojstvo zakonodavne materije i postaje predmet uređenja podzakonskih općenormativnih akata.

Drugo, uredbe iz članka 88. Ustava Republike Hu praksi ne podliježu savjetovanju s javnošću i drugim instrumentima Zakona o instrumentima politike boljih propisa („Narodne novine“, broj 155/23.). To nije slučaj s pravilnikom ministra. Drugim riječima, prije donošenja novele ili novoga pravilnika iz članka 51. stavka 7. Zakona, kojega je sastavni dio obrazac Liste procjene potreba korisnika, a bila bi i tablica orijentacijske satnice, provelo bi se savjetovanje s javnošću te bi se uvažili zahtjevi demokratske procedure.

Treće, propisivanjem orijentacijske satnice usluge osobne asistencije u pravilniku omogućila bi se nužna elastičnost propisanog provedbenog okvira, tako da bi se satnica mogla lakše i češće revidirati (povećanjem broja sati ovisno o broju korisnika, broju raspoloživih osobnih asistenata, stanju državnog proračuna i drugim relevantnim čimbenicima) no što bi to bilo moguće ako bi tablica bila propisana zakonom.

Uređenje načina na koji se određuje broj sati usluge osobne asistencije koju pruža osobni asistent u svakom pojedinačnom slučaju polazi od utvrđenja Ustavnog suda da „ocjenu potreba koje za konkretnu osobu proizlaze iz činjenice njezinog invaliditeta nije moguće ograničiti na općenite pretpostavke o potrebama svih osoba određene medicinske kategorije“ (točka 25. Odluke). Sukladno tome, u ovom se članku propisuje da se broj sati određuje u rasponima po skupinama korisnika razvrstanih prema vrsti i stupnju oštećenja. Nakon što se utvrdi kojoj skupini korisnik pripada te se odredi broj sati usluge koji mu pripada ovisno o vrsti i stupnju oštećenja, taj se broj sati uvećava ili smanjuje prema ostalim dvama mjerilima koji služe za individualizaciju slučaja, nakon čega slijedi još i stručno-tehnička ocjena o eventualnoj potrebi priznavanja dodatnog broja sati izvan raspona najvećeg broja sati predviđenog u tablici orijentacijske satnice za skupinu kojoj korisnik pripada.

Člankom 6. mijenja se članak 51. stavak 7. Zakona. Zbog granica ovlasti propisanih važećom zakonskom odredbom nadležni ministar ne bi mogao urediti, na provedbenoj razini, sva pitanja koja predviđa Uredba. Stoga je potrebno izmijeniti i dopuniti Pravilnik o sastavu i načinu rada Komisije za procjenu potrebe korisnika za uslugom osobne asistencije („Narodne novine“, broj 96/23.) ili donijeti novi, ovisno o procjeni opsega i složenosti zahtijevanog provedbenog uređenja.

Člankom 7. mijenja se članak 54. Zakona, kojim je bilo propisano da se pravo na uslugu osobne asistencije priznaje s danom početka korištenja usluge. Ustavni sud je u Odluci utvrdio da „nije moguće da se pravo na uslugu osobne asistencije „priznaje“ s danom početka korištenja usluge, niti je moguće da država svoju Ustavom pozitivnu obvezu prema građanima i građankama odgađa na ovakav način. (...) Obveza je države da osigura učinkovito korištenje zajamčenog prava onim građanima koji su zadovoljili propisane uvjete pristupa i korištenja konkretnim pravom. Ta procjena ispunjenosti uvjeta izražena je u obliku javnopravnog (upravnog) akta podložnog sudskoj kontroli u skladu s odredbama članka 18. i članka 19. Ustava“ (točka 36. Odluke).

Sukladno tome, u ovom je članku propisano da se pravo na uslugu osobne asistencije priznaje od dana izvršnosti rješenja o priznavanju prava na uslugu osobne asistencije iz članka 52. Zakona. To se pravilo odnosi na sve usluge osobne asistencije predviđene Zakonom, to jest na usluge koje pružaju i osobni asistent i komunikacijski posrednik i videći pratitelj.

Članak 8. prijelazna je odredba kojom se propisuje da će se postupci za priznavanje prava na uslugu osobne asistencije koju pruža osobni asistent, započeti na temelju Zakona o osobnoj asistenciji („Narodne novine“, broj 71/23.), dovršiti prema odredbama ove Uredbe. Takvo prijelazno rješenje bilo je potrebno propisati jer će podnositeljima zahtjeva primjenom odredaba Uredbe u pravilu biti priznat veći opseg prava na uslugu osobne asistencije koju pruža osobni asistent od onoga koji bi im bio priznat primjenom Zakona o osobnoj asistenciji („Narodne novine“, broj 71/23.).

Članak 9. propisuje prijelazni pravni režim koji je potrebno urediti zbog prestanka važenja zakonskih odredaba ukinutih Odlukom Ustavnog suda. Članak 55. stavak 2. Ustavnog zakona o Ustavnom sudu Republike Hrvatske („Narodne novine“, br. 99/99., 29/02. i 49/02. - pročišćeni tekst) propisuje da ukinute odredbe zakona prestaju važiti danom objave odluke Ustavnog suda u „Narodnim novinama“, ako Ustavni sud ne odredi drugi rok. U slučaju zakonskih odredaba koje su predmet uređenja ove Uredbe, ukinute zakonske odredbe prestale su važiti 19. prosinca 2025. Taj je dan vremenska granica do koje su ukinute odredbe Zakona proizvodile valjane pravne učinke.

Adresati ovoga članka punoljetne su osobe iz članka 12. Zakona koje su na dan objave Odluke Ustavnog suda (19. prosinca 2025.) bile aktivni korisnici usluge osobne asistencije koju pruža osobni asistent. Broj priznatih sati te usluge, određen u sadašnjim rješenjima, mora se uskladiti s odredbama ove Uredbe, što zahtijeva provedbu postupka te donošenje rješenja kojim će se broj sati usluge uskladiti s odredbama ove Uredbe (rješenje o usklađivanju satnice) za svakog korisnika posebno. Riječ je o opsežnom i zahtjevnom poslu koji se mora provesti po službenoj dužnosti u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu pravilnika iz članka 51. stavka 7. koji je izmijenjen člankom 6. ove Uredbe (članak 12.).

Posljedično, razdoblje od 19. prosinca 2025. te dana nastupa izvršnosti rješenja o usklađivanju satnice jest prijelazno razdoblje u kojem će svaki aktivni korisnik nastaviti s ostvarenjem i korištenjem prava na uslugu osobne asistencije koju pruža osobni asistent na temelju već izdanog rješenja koje je važno na dan 19. prosinca 2025. Ako u rješenju o usklađivanju satnice bude priznat veći broj sati usluge od broja sati koji je aktivnom korisniku bio priznat rješenjem koje je važno na dan 19. prosinca 2025., korisnik ima pravo podnijeti Zavodu zahtjev za isplatu iznosa tzv. naknade za prijelazno razdoblje koja odgovara broju neiskorištenih sati usluge od 19. prosinca 2025. do dana izvršnosti rješenja o usklađivanju satnice. Po prirodi stvari, zahtjev za isplatu naknade može se podnijeti tek nakon što bude moguće utvrditi točan broj neiskorištenih sati usluge, što znači najranije od dana izvršnosti rješenja o usklađivanju satnice. Na temelju zahtjeva korisnika, Zavod donosi rješenje kojim utvrđuje broj neiskorištenih sati usluge osobne asistencije koju pruža osobni asistent u tom prijelaznom razdoblju te iznos naknade na koju korisnik usluge ima pravo. Vrijednost jednoga sata na ime naknade za prijelazno razdoblje određuje Vlada Republike Hrvatske posebnom odlukom, a obrazac zahtjeva za isplatu naknade te upute o načinu i roku podnošenja zahtjeva propisuje ministar nadležan za socijalnu skrb, sve u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ove Uredbe.

Članak 10. propisuje usporediv prijelazni pravni režim kao što je onaj u članku 9., ali se od njega razlikuje po adresatima te vrsti podneska (zahtjeva) koji podnose i roku njegova podnošenja. Adresati članka 10. punoljetne su osobe koje su na dan 19. prosinca 2025. ostvarivale pravo na uslugu pomoći u kući, ili su njihovi roditelji ili drugi članovi obitelji na taj dan imali priznat status roditelja njegovatelja ili status njegovatelja, ili su na taj dan ostvarivale pravo na njegovatelja na temelju drugih propisa, zbog čega nisu bili Zakonom priznati korisnici usluge osobne asistencije koju pruža osobni asistent iako su ispunjavale pretpostavke iz članka 12. Zakona. I toj se skupini osoba priznaje pravo na uslugu osobne asistencije koju pruža osobni asistent počevši od 19. prosinca 2025. pod uvjetom da zahtjev za priznavanje tog prava podnesu u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu Uredbe ili se pokretanje postupka po službenoj dužnosti za priznavanje tog prava inicira u skladu s člankom 50. stavkom 2. Zakona u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu pravilnika iz članka 51. stavka 7. Zakona koji je izmijenjen člankom 6. ove Uredbe.

Nakon nastupa izvršnosti rješenja kojim se podnositelju zahtjeva priznaje pravo na uslugu osobne asistencije koju pruža osobni asistent počevši od 19. prosinca 2025., odgovarajuće se primjenjuju odredbe članka 9. stavaka 2. do 4. ove Uredbe. To znači da podnositelj zahtjeva, sada u svojstvu korisnika usluge, ima pravo Zavodu podnijeti zahtjev za isplatu iznosa naknade za prijelazno razdoblje koja odgovara broju neiskorištenih sati usluge od 19. prosinca 2025. do dana izvršnosti rješenja o priznavanju prava na uslugu osobne asistencije. Na temelju tog zahtjeva korisnika, Zavod donosi rješenje kojim utvrđuje broj neiskorištenih sati usluge osobne asistencije koju pruža osobni asistent u tom prijelaznom razdoblju te iznos naknade na koju korisnik usluge ima pravo. Vrijednost jednoga sata na ime naknade za prijelazno razdoblje određuje Vlada Republike Hrvatske odlukom iz članka 9. stavka 3. ove Uredbe, a obrazac zahtjeva za isplatu naknade te upute o načinu i roku podnošenja zahtjeva propisuje ministar sukladno članku 9. stavku 4. ove Uredbe.

Članak 11. propisuje istovjetan prijelazni pravni režim kao što je onaj u članku 10., ali se od njega razlikuje po adresatima. Adresati ovoga članka maloljetne su osobe. Do objave Odluke Ustavnog suda one nisu bile Zakonom priznati korisnici usluge osobne asistencije koju pruža osobni asistent pa je i za njih potrebno predvidjeti prijelazno rješenje, kao i pravo na naknadu za prijelazno razdoblje od 19. prosinca 2025. do dana izvršnosti rješenja o priznavanju prava na uslugu osobne asistencije koju pruža osobni asistent.

Članak 12. prijelazna je odredba postupovne naravi. Njome se propisuje rok u kojem je Hrvatski zavod za socijalni rad dužan provesti postupke radi usklađivanja odnosno priznavanja prava na uslugu osobne asistencije koju pruža osobni asistent primjenom ove Uredbe.

Članak 13. prijelazna je odredba kojom je propisana obveza usklađivanja ugovora za pružanje usluge osobne asistencije koju pruža osobni asistent, sklopljenih najkasnije na dan objave Odluke Ustavnog suda (19. prosinca 2025.), sa satnicom te usluge koja će biti određena u rješenju o usklađivanju satnice iz članka 9. ove Uredbe, s pravnim učinkom od dana izvršnosti tog rješenja.

Članak 14. prijelazna je odredba kojom se propisuje rok u kojem je ministar nadležan za socijalnu skrb dužan donijeti pravilnik iz članka 51. stavka 7. koji je izmijenjen člankom 6. ove Uredbe.

Članak 15. završna je odredba kojom je propisano da Uredba stupa na snagu prvoga dana od dana objave u „Narodnim novinama“. S obzirom na to da je riječ o uredbi iz članka 88. Ustava Republike Hrvatske, a da je njezino donošenje nužno ne samo zbog izvršenja Odluke Ustavnog suda nego, u prvom redu, zbog potrebe bezodložnog donošenja zakonskih rješenja umjesto onih koja je Ustavni sud ukinuo jer se njima uređuju socijalna prava građana koji pripadaju ranjivim skupinama, postoje osobito opravdani razlozi za skraćivanje vakacijskog roka na jedan dan sukladno Odluci Ustavnog suda BROJ: U-I-3845/2006, od 23. siječnja 2013. („Narodne novine“, broj 12/13.).